

शास्त्रीवार्षिकपरीक्षापाठ्यक्रमः

सत्र 2019-20

पाठ्यक्रमस्वरूपम्

क्रमाङ्कः	विषयः	पूर्णाङ्काः
प्रथमपत्रम्	आधारपाठ्यक्रमः	100
द्वितीयपत्रम्	अनिवार्य संस्कृतव्याकरणम्	100
तृतीयपत्रम्	अनिवार्य संस्कृतवाङ्मयम्	100
चतुर्थपत्रम्	शास्त्रीयविषयः - शुक्लयजुर्वेदः/ नव्यव्याकरणम्/ साहित्यम्/ फलितज्योतिषम्/ सिद्धान्तज्योतिषम्/ न्यायदर्शनम् ।	100
पञ्चमपत्रम्	शास्त्रीयविषयः - शुक्लयजुर्वेदः/ नव्यव्याकरणम्/ साहित्यम्/ फलितज्योतिषम्/ सिद्धान्तज्योतिषम्/ न्यायदर्शनम् ।	100
षष्ठपत्रम्	आधुनिकविषयः - योगः/ हिन्दीसाहित्यम्/ अङ्ग्रेजीसाहित्यम्/ संगणकानुप्रयोगः (कम्प्युटर अप्लिकेशन)/ समाजशास्त्रम्/ राजनीतिविज्ञानम्/ प्राचीनेतिहासः ।	100
सप्तमपत्रम्	आधुनिकविषयः - योगः/ हिन्दीसाहित्यम्/ अङ्ग्रेजीसाहित्यम्/ संगणकानुप्रयोगः (कम्प्युटर अप्लिकेशन)/ समाजशास्त्रम्/ राजनीतिविज्ञानम्/ प्राचीनेतिहासः ।	100

नियमावलिः

1. शास्त्रिपरीक्षापाठ्यक्रमे प्रतिवर्षम् सप्तप्रश्नपत्राणि 100-100 अङ्कानां भविष्यन्ति तत्र प्रथम-द्वितीय-तृतीय-प्रश्नपत्राणि अनिवार्याणि सन्ति। चतुर्थ-पञ्चम-प्रश्नपत्रद्वयं वैकल्पिकं शास्त्रीयम्, षष्ठ-सप्तमप्रश्नपत्रद्वयं वैकल्पिकमाधुनिकम् च विद्यते ।
2. आधारपाठ्यक्रमस्य त्रयाणामपि प्रश्नपत्राणां पाठ्यक्रमः मध्यप्रदेशशासनस्य केन्द्रीय-अध्ययनमण्डलद्वारानिर्धारितः एव यथास्वरूपं स्वीकृतः। त्रयाणामपि प्रश्नपत्राणां परीक्षा एकस्मिन्नेव दिनाङ्के भविष्यति ।
3. प्रवेशार्थी शास्त्रीयविषयेषु शुक्लयजुर्वेदः/नव्यव्याकरणम्/साहित्यम्/ फलितज्योतिषम्/ सिद्धान्तज्योतिषम् /न्यायदर्शनमिति विषयेषु कमप्येकं स्वीकर्तुं शक्नोति ।
4. प्रवेशार्थी आधुनिकविषयेषु हिन्दीसाहित्यम्/अङ्ग्रेजीसाहित्यम्/योगः/संगणकानुप्रयोगः/सङ्गीतम्/ अर्थशास्त्रम्/समाजशास्त्रम्/इतिहासः/राजनीतिविज्ञानम्/कर्मकाण्डविषयेषु कमप्येकं स्वीकर्तुं शक्नोति ।
5. मध्यप्रदेशशासनस्य केन्द्रीयअध्ययनमण्डलद्वारानिर्धारितः आधुनिकविषयाणां पाठ्यक्रमः यथारूपं स्वीकृतः, किन्तु पूर्णाङ्कानां योजना विश्वविद्यालयस्य विद्यापरिषदः निर्णयानुसारं पञ्चाशद् (50) अङ्कानां

उपनिषत्

आचार्यः

व्य

B. B. B. B.

स्थाने शतम् (100) अङ्कानां भविष्यति तत्र 20 अङ्कानाम् आन्तरिकमूल्याङ्कनम् (CCE) 80 अङ्कानां च सैद्धान्तिकपरीक्षा भविष्यति ।

6. आधुनिक विषयेषु योग-संगणक-संगीत विषयाणां पाठ्यक्रमे 100 अङ्कानां सैद्धान्तिकम् 100 अङ्कानां च प्रयोगिकम् भविष्यति । तत्र विश्वविद्यालयस्य पाठ्यक्रमसमित्या सञ्जीकृतः विद्यापरिषदा अनुशंसितः कार्यपरिषदा अनुमोदितः एवं स्वीकृतः ।

प्रवेशनियमाः

शास्त्रिकक्षायां वक्ष्यमाणपरीक्षोत्तीर्णः प्रवेशमर्हति

- 1) मध्यप्रदेशस्य महर्षिपतञ्जलिसंस्कृतसंस्थानस्य उत्तरमध्यमापरीक्षोत्तीर्णः अथवा भारतस्य कस्यापि प्रादेशिकशासनस्य शिक्षाविभागद्वारा मान्यताप्राप्तसंस्थायाः विश्वविद्यालयस्य वा तत्समकक्षपरीक्षोत्तीर्णः ।
- 2) मध्यप्रदेशस्थ-माध्यमिकशिक्षामण्डलस्य उच्चतरमाध्यमिक (इण्टर मीडियट) परीक्षोत्तीर्णः, अथवा भारतस्य कस्यापि प्रादेशिकशासनस्य शिक्षाविभागद्वारा मान्यताप्राप्तसंस्थायाः तत्समकक्षपरीक्षोत्तीर्णः प्रवेशसमितेरनुशंसया प्रवेशार्हः ।
- 3) विना संस्कृतं द्वादशीं कक्षां (10+2) समुत्तीर्णस्य प्रवेशार्थिनः कृते त्रैमासिकसेतुपाठ्यक्रमस्य अध्ययनम् अनिवार्यं भविष्यति ।

शास्त्रीपरीक्षायोजना

शास्त्रिपरीक्षायाम् आधारपाठ्यक्रमम् आधुनिकविषयञ्च विहाय अन्येषां प्रश्नपत्राणां माध्यमं संस्कृतं भविष्यति ।

1. शास्त्रिपरीक्षायां प्रतिवर्षम् उत्तीर्णतायै 33% अङ्काः निर्धारिताः । श्रेणीनिर्धारणं तृतीयवर्षे परीक्षान्ते भविष्यति ।
2. उत्तीर्णतायै समष्टिरूपेण 33 प्रतिशतं, प्रतिपत्रं च 20 प्रतिशतमङ्का अपेक्षिताः ।
3. आन्तरिकमूल्याङ्कने सैद्धान्तिकपरीक्षायां च पृथक्-पृथक् उत्तीर्णता आवश्यकी ।
4. आन्तरिकमूल्याङ्कने उत्तीर्णः एव सैद्धान्तिकपरीक्षायां सम्मेलितुमर्हः ।

प्रश्नपत्रनिर्माणयोजना

सामान्यतया प्रतिप्रश्नपत्रं निम्नानुसारं त्रिविधाः प्रश्नाः भविष्यन्ति । तत्र प्रतिप्रश्नं एको विकल्पोऽनिवार्यः ।

नियमितच्छात्राणां कृते			स्वाध्यायिच्छात्राणां कृते		
1	बहुविकल्पीयप्रश्नाः	5 x 2 = 10	1	बहुविकल्पीयप्रश्नाः	5 x 2 = 10
2	लघूत्तरीयप्रश्नाः	5 x 4 = 20	2	लघूत्तरीयप्रश्नाः	5 x 6 = 30
3	दीर्घोत्तरीयप्रश्नाः	5 x 10 = 50	3	दीर्घोत्तरीयप्रश्नाः	5 x 12 = 60
योगः		80	योगः		100
आन्तरिकमूल्याङ्कनम्		20	XXX		
महायोगः		100	100		

3/1/2019

5/1/2019

राम

B. R. Bunde

श्रेणिनिर्धारणम् .

शास्त्रिपरीक्षायां सर्वेष्वपि वर्षेषु प्राप्ताङ्कानां योगाधारेण निम्नलिखितरूपेण श्रेणिनिर्धारणं भविष्यति :-

- 60 प्रतिशतं, ततो वा अधिकाङ्कानां च प्राप्या प्रथमश्रेणिनिर्धारणम्।
- 45 प्रतिशतं ततो वा अधिकाङ्का किन्तु 60 प्रतिशतमङ्केभ्यो न्यूनाङ्कानां प्राप्या च द्वितीयश्रेणिनिर्धारणम्।
- 33 प्रतिशतं ततो वा अधिकाङ्कानां किन्तु 45 प्रतिशतमङ्केभ्यो न्यूनाङ्कानां प्राप्या च तृतीयश्रेणिनिर्धारणम्।

-----XX-----

उपनिर्देशः

अभिज्ञः

राम

B.S. Bundla

स्नातकपरीक्षापाठ्यक्रमः
GRADUATE EXAMINATION SYLLABUS

शास्त्री-फलितज्योतिषम्
SHASTRI - FALIT JYOTISHAM
[नियमित-स्वाध्यायिच्छात्राणां कृते]
[For Regular and Private Students]

2019-2020

(ज्योतिषज्योतिर्विज्ञानविभागः)

वेद-वेदाङ्ग-साहित्यसङ्कायः

Faculty of Ved Vedang Evam Sahitya

महर्षि पाणिनि संस्कृत एवं वैदिक विश्वविद्यालयः

MAHARSHI PANINI SANSKRIT EVAM VEDIC VISHWAVIDYALAYA

देवासमार्गः, उज्जयिनी (मध्यप्रदेशः) भारतम्, पिन - 456010, दूरभाषः- (0734) 2526044

Email:- regpsvtmp@rediffmail.com, Website:- www.mpsvvujain.org

उज्जयिनी

१९९२

शास्त्री-फलितज्योतिषम्

प्रथमवर्षम्

प्रश्नपत्रम् - चतुर्थम्

विषयः - जातकम् प्रश्नशास्त्रञ्च

(पूर्णाङ्कः-100)

एककः 1.	लघुजातकम्	1 - 5 अध्यायपर्यन्तम्	14
एककः 2.	लघुजातकम्	6 - 10 अध्यायपर्यन्तम्	14
एककः 3.	लघुजातकम्	11 अध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	14
एककः 4.	षट्पञ्चाशिका	1 - 4 अध्यायपर्यन्तम्	14
एककः 5.	षट्पञ्चाशिका	5 अध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	14

सन्दर्भग्रन्थाः -

1. लघुजातकम् - पं. कमलाकान्तपाण्डेयः (हिन्दीटीकासहितम्),
2. षट्पञ्चाशिका-गुरुप्रसादगौडः, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी।

अङ्कविभाजनम्

प्रत्येकमेककतः अधोलिखितव्यवस्थानुसारं प्रश्नाः भवेयुः -

प्रश्नप्रकारः	नियमितच्छाणांकृते	स्वाध्यायिच्छात्राणांकृते
1 बहुविकल्पीयप्रश्नाः	1 x 5 = 5	2 x 5 = 10
2 लघूत्तरीयप्रश्नाः	3 x 5 = 15	5 x 5 = 25
3 दीर्घोत्तरीयप्रश्नाः	10 x 5 = 50	13 x 5 = 65
आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	30	-----
योग	100	100

- 1). नियमितच्छात्राणांकृते बाह्यमूल्यांकनं 70 अङ्कानामान्तरिक मूल्यांकनं च 30 अङ्कानां विद्यते ।
- 2). स्वाध्यायिच्छात्राणांकृते 100 (अङ्कानां भविष्यति तथा प्रत्येकः खण्डः (प्रत्येकमेककतः) 20 अङ्कानां भविष्यति ।

उपाध्यक्षः

७४२

शास्त्री-फलितज्योतिषम्

प्रथमवर्षम्

प्रश्नपत्रम् - पञ्चमम्

विषयः - ताजिकज्योतिषम्

पूर्णाङ्कः - 100

एककः 1.	संज्ञातन्त्रे ग्रहाध्यायषोडशयोगाध्यायौ	14
एककः 2.	संज्ञातन्त्रे सहमाध्यायदशाध्यायौ	14
एककः 3.	वर्षतन्त्रे वर्षफलमुन्थाफलाध्यायौ	14
एककः 4.	वर्षतन्त्रे अरिष्टाध्यायतः पात्यायनीदशाविचारपर्यन्तम्	14
एककः 5.	वर्षतन्त्रे भावस्थग्रहफलाध्यायतः मासदिनप्रवेशाध्यायपर्यन्तम्	14

सन्दर्भग्रन्थः -

1. ताजिकनीलकण्ठी, व्या- डॉ. सुरेशचन्द्रमिश्रः, रञ्जनपब्लिकेशन्स, 08. अन्सारी रोड, नई दिल्ली 110002।

अङ्कविभाजनम्

प्रत्येकमेककतः अधोलिखितव्यवस्थानुसारं प्रश्नाः भवेयुः -

प्रश्नप्रकारः	नियमितच्छाणांकृते	स्वाध्यायिच्छात्राणांकृते
1 बहुविकल्पीयप्रश्नाः	$1 \times 5 = 5$	$2 \times 5 = 10$
2 लघूत्तरीयप्रश्नाः	$3 \times 5 = 15$	$5 \times 5 = 25$
3 दीर्घोत्तरीयप्रश्नाः	$10 \times 5 = 50$	$13 \times 5 = 65$
आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	30	-----
योग	100	100

- 1). नियमितच्छात्राणांकृते बाह्यमूल्यांकनं 70 अङ्कानामान्तरिक मूल्यांकनं च 30 अङ्कानां विद्यते ।
- 2). स्वाध्यायिच्छात्राणांकृते 100 (अङ्कानां भविष्यति तथा प्रत्येकः खण्डः (प्रत्येकमेककतः) 20 अङ्कानां भविष्यति ।

3/1/2014

9/2